

KAKO JE GOLOB LOVIL POLHE.

Kdo ne pozna Goloba? Majhen možiček je; na kratkih, malo krivih nogah nasajen; gleda hudomušno in šegavo in vedno kaže zobe izmed sivih brk. Na glasu je, da zna najbolje loviti polhe, ne le samo v rojstni vasici Danah, ampak po celi fari.

Jesensko deževno popoldne je bilo. Golob pa je govoril samprisebi: „Golob, jesen je prišla. Polhom se je nagostila dlaka, in zredili so se. Zakaj jih ne greš loviti? Čez dve sto si jih ujel lani. Letos bo morda še bolje. Žir je dobro obrodil, bukev je tudi dosti v Sovinih gozdih. — He, pa pojdimo!“

Tako je govoril Golob sam s seboj, šel na izbo in privlekel dol škatlje-samostrine, da jih pregleda in popravi. Usede se sredi veže na nizek stolec, vzame iz žepa velik pipec in začne svoje delo. Tukaj poostri klinček, kamor natakne suho hruško ali želod; pri oni pa manjka žebliček pri peresu.

„Jurček,“ pokliče nato.

„Kaj je, stric,“ priteče Jurček iz hiše.

„Daj, daj, prinesi kladivo in klešče pa par žebličkov!“

Brž steče Jurček v čumnato, vzame izpod omare kladivo in klešče in žebličke iz miznice in prinese vse stricu.

„Kaj boste šli polhe loviti, stric? Ali me boste vzeli s seboj?“ vpraša Jurček.

„Si še premajhen, Jurček. Veš, ponoči je mraz v gori!“

„Pa vas ni nič strah, stric?“

„He, kaj me bo strah? Tebe bi že bilo seveda, ki si še majhen. No tudi meni je včasih malo dolgčas, če sem sam v gori. Pa si napalim vivček, ali pa malo zadremujem pri ognju.“ — „Jurček, ali greš v hosto po malo želoda? Kakih trideset jih vsaj prinesi! Pa lepih naberi!“ zopet veli stric.

Jurček vzame iz zapečka rožasto ruto in gre v hosto. Stric Golob pa popravlja medtem še ostale

škatlje. Ravno zadnjo popravlja — pero se je bilo nekaj izkrivilo — ko pride Jurček z želodom.

„No si že priden, Jurček,“ se nasmeje stric zadovoljno, ko zagleda želod. „Zdaj pa pojdi in prinesi iz omare laškega olja.“

Brž uboga Jurček. Stric pa nareže vsak želod čez sredo, ga namaže malo z oljem in ga natakne na ostro leseno špičko v vsaki škatlji.

S tem je priprava končana.

* * *

Drugi dan je bil lep, kakor jih je malo v jeseni. Precej opoldne se odpravi Golob na lov. Gre v kaščo, odreže kos slanine in ga zavije v papir, v drugi papir pa pest soli in iz kleti še vzame deset krompirjev. Vse to zavije v veliko rdečo ruto. Nato vzame iz omare steklenico in gre k Štefenjaku po posodico boljše pijače in po „pakeljic“ tobaka. Tudi kupi za dva groša belega kruha, ker koruzin je trd, on je pa že star in ima slabe zobe.

Nato si naveže škatlje-samostrine čez ramo, vzame culo, vtakne še krivček za škornjico in mimo hleva gre doč vzame iz njega še svetilko.

Tako je odpravljen Golob in ves obložen krene v bukovo goro, v Sovine gozde.

Ko pride do tistega križa, kjer je lani ubila smreka starega Kropivca, se Golob odkrije in pomoli par očenašev, nato pa odide še par korakov dalje.

Pod košato bukvo vrže culo na tla, si odpaše škatlje-samostrine in malo posedi.

Vzame iz žepa vivček in mehur s tobakom, nabaše in našge.

Pregleda še škatlje, vsako po vrsti, nato pa se odpravi nastavljat. Poišče košato bukev, „ta bo pa dobra,“ zamrmra, odseka dolg prot, ga obreže, ošpiči na enem koncu in natakne nanj samostrino in jo previdno obesi na vejo. Tako hodi od bukve do bukve, včasih se mu sproži samostrina, ko jo je že obesil, zamrmra in jo mora nastavljati iznova.

Ko zaide solnce, je nastavlil že vseh trideset škatelj. „Čast Bogu,“ vzdihne in se odpravi nazaj k culi.

Naloži veliko grmado, privleče še drv, nato pa leže in spet zapali vivček.

Ko se zmračí, pa zažge gromado; zaprasketajo suhe smrekove veje, in dim se dviga v velikih vijugah. Golob pa kadi in misli, kako se bo kaj obnesla prva letošnja lov . . .

Lepa noč se je naredila. Nebroj zvezdic gleda z neba, med njimi luna kakor kraljica. Včasih zaveje hladan vetrec, da zašepetajo bukve in smreke v vrhovih. Začuje se sikanje polhov, nekje otožno zauka sova.

Golob pa še vedno sedi na štoru in misli. Misli na pravljice in na bajke, ki se tolikokrat pripovedujejo med polharji: kako prižene škrat polno čredo polhov; kako premoti čarovnica polharja, da nastavi na napačno drevo; kako ga slepari volkodlak, da ne more najti škatelj. Vsega tega se spominja stric Golob, in nekako tesno mu je pri srcu.

Razkoplje žerjavico in vsadi krompir. Lepo skrbno ga zasuje z žerjavico, na drugo stran pa naloži še drv in svetel ogenj razsvetli dolinico, ponočno stanovanje Golobovo.

Golob pogleda na zvezde. Voz je ravno sredi neba. „Kake polnoči bo,“ zamrmra, „pogledat grem!“ Nažge svetilko in gre gledat, če se je kaj ujelo.

Prva škatlja je prazna. Druga prazna. „V tretje gre rado, še tretja bo prazna,“ zamrmra in že obupava, da bo kaj ujel. No, pa v tretji je visel tolst polh. Urno ga sname in nastavi iznova. Tako hodi od bukve do bukve, kamor je bil nastavljen. Ujelo se jih je štirinajst. Zadovoljno se vrne Golob k ognju, odkoplje krompir, razlomi vsakega čez sredo, da se malo ohladi, vzame iz cule sol in slanino, in začne se polnočno kosilo.

Ko se Golob malo okrepča, se zlekne ob ognju in zadremlje.

Ogenj pojema, Golob pa dremlje in sanja, da je ujel sto polhov. Kar naenkrat pa ga zbudi pokanje dračja — nekaj je lomastilo proti njemu.

Golob se prestraši, plane pokoncu — „morda je medved,“ zamrmra in kar — zbeži. Ono „nekaj“ pa za njim! Vedno huje teče Golob, pot mu že stopa na

čelo, a ono še vedno za njim. Že priteče Golob na njive, že pride na domači vrt. „Tu pa počakam, naj bo, kar hoče,“ si misli, pograbi velik kol, da počaka gosta.

Pa kako se zasmije, ko se obrne in vidi, da je za njim njegov prijatelj, stari polhar, Čehaj.

„Tristo pipcev, kaj si ti!? Jaz sem pa bežal za žive in mrtve!“

„Ogenj sem videl,“ pripoveduje Čehaj, „pa sem šel gledat, kdo bi bil. Ko si pa bežal, sem bil pa radoveden, kdo je, sem jo pa še jaz udrl za tabo.“

„Jaz sem pa mislil, da lomasti medved, ha, ha.“

Smejala sta se možička, nato pa šla spet oba v Sovine gozde pogledat, kako se je kaj obnesla lov. Golob jih je ujel še sedemnajst, Čehaj pa dvajset.

Bogumil Gorenjko.

SOLNCE TONE ZA GORICE . . .

Solnce tone za gorice,
zadnji žarek vrh gore
vije se, kot bi ne moglo
ločiti se še od nje.

Ptica v gozdu potihuje,
vetrič v grmu šepeta,
petje se pastircev čuje,
pesem vmes ženjic s polja.

Trudna je narava cela
in izmučen je zemljan.
Blagoslovi, Bog, mu dela,
da ves trud ne bo zamán!

Mokriški.

TOMAŽINOV TRIJE.

V žarečem solncu so stali otroci. Bili so Tomažinovi. Najmlajši, Jakec, je mahal z rokami po zraku, hoteč uloviti muho, ki mu je nagajala venomer in brenče letala okrog njega. Njegovi sestri, Minka in Anica, pa sta gledali metulja, gugajočega se nad belo marjetico.

Nabrali so bili vsi trije že velik šop cvetic. Vroče jim je bilo, pa so odpočivali.